

GERÇEK ÞÝÝR ÖLÇÜLÜ KAFÝYELÝDÝR / Mehmet Demir ATMALI

Ekleyen Üçüncü Yeni
Pazar, 23 Ekim 2011

Mehmet Demir ATMALI

Gerçek Türk Halk þiiri; ölçülü ve kafiyelidir. Divan þiiri de Türk þiiridir. Ancak Osmanlýca ve Farsça bilen pek kalmadýđy için, Divan da kalmadý. Serbest þiir Fransýz Edebiyatýndan Türk Þiirine geçmiþtir. Bir zamanlar Fransýz hayranlýđy var iken, Fransa'ya tahsil yapmaya giden Sabetayist'ler tarafýndan ülkemize serbest þiir getirilmiþtir.

-Þiir yazma konusunda çok iddialý birisi deðilim. Ancak þiir yazmak isteyen arkadaşlara karýnca kararýnca yararlı olabilmek için, bu konuda bilebildikleri mi paylaşmak istedim. Umarým yararlı olur..
-Medeniyetini geliþtiren, dilini de birlikte geliþtirmiþtir. Dilini geliþtiren milletler, duygu ve düþüncelerini daha öz ve kýsa ve etkili bir þekilde dile getirebilmek için ortaya koydukları veciz sözlere þiir demiþlerdir.
-Þiir yazmak kolay deðildir. Þiir yazan arkadaşlar bunun zorluđunu bilirler. Arif Nihat Asya; 'þiir yazan þair, dođum sancýsý çeken kadýna benzer, sancý çeker ve bir þiir dođurur' demiþtir. Bu nedenle þiir, þair'in çocuđu gibidir. Bir kýsým insanýmýza þiir gibi konuşabiliðini özelliði dođuþtan verilmiþtir. Bazan da soya çekim þeklinde ailece þair olanlar da vardýr. Karakoçlar gibi...

a) Türk Halk Þiiri:

-Gerçek Türk Halk þiiri; ölçülü ve kafiyelidir. Divan þiiri de Türk þiiridir. Ancak Osmanlýca ve Farsça bilen pek kalmadýđy için, Divan yazan da kalmadý.

-Serbest þiir Fransýz Edebiyatýndan Türk Þiirine geçmiþtir. Bir zamanlar Fransýz hayranlýđy var iken, Fransa'ya tahsil yapmaya giden Sabetayist'ler tarafýndan ülkemize serbest þiir getirilmiþtir. Ölçülü Türk þiirinde ýsrar eden Türk Þairler, uzun süre serbest þiire sýbakmamýþlar ve hatta direnmiþler. Ancak Arif Nihat ASYA ve Yavuz Bülent BAKÝLER gibi Devletçi ve Milliyetçi Þairler de Serbest Þiirden güzel örnekler verince, Serbest Þiiri Türk Þiirinin bir türü olarak kabullenmeye baþladýk. Fakat Milliyetçi Þairlerin, Sabetayist serbestçilerden yine bir farký vardý. Onlar Kafiyeden vazgeçmedikleri için kabul görmüþlerdi.

-Þiir yazmak için öncelikle, istek ve ilham olmalı. Þiir yazabilmek için konsantre olabilecek bir ortam seçmelisiniz. Abdurrahim KARAKOÇ, þiiri geceleri, ýþýđý söndürerek karanlýkta yazdýđýný söylüyor. Üzüntülü bir anda çile ve ýzdýrap (dramatik) þiirleri, romantik aþk þiirleri, kin dolu anlarda taþlama, hiciv ve intikam duygularý içeren þiirler yazýlabilir. Neþeli anlarda matrak va mizah þiirleri yazýlabilir. Güzel bir dođa manzarasý ile baþbaþa iseniz, tabiat þiiri yazýlabilir.

-Türk Halk þiiri 7,8,9,10,11,12,13,14,15,16'lýk hece vezinleri ile yazýlýr. Bu þiirler aralarýnda ayrı adlandýrýlýrlar: Koþma, Gazel, Horyat, Mani,Rubai, Mersiye, Destan þiiri'dir.

-Öncelikle þiire baþlamak için bir ayak kelime veya cümle gerekli. Bu ayađa göre þiirin konusu(temasý) seçilmelidir. Sonra uyak(kafiye) gereklidir. Ayak olarak ele alacađýmýz bu kelime ile bir cümle oluþturarak, þiire baþlanýr. Bu cümle 11'lik ise, bundan sonraki mýsrarlar da 11'lik olmak zorundadır. Bu ayak kelime'ye uyak (kafiye) lý kelimeler bulmalýyýz. Ayak kelimeyi mýsrarýn baþýnda, ortasýnda veya sonunda kullanmýþ iseniz,bundan sonraki kafiyelerin de hep ayný yerde kullanýlmasý gereklidir. Örnek olarak, 'seçilmiþ' kelimesi mýsrarýn baþýnda kullanýlmýþ ise, türetilen 'geçilmiþ, biçilmiþ, açýlmýþ,saçýlmýþ...' gibi kelime baþýnda kullanýlmalı... Ortasýnda veya sonunda tercih edersek, hep aynýsý yapýlmalıdır..

-Bir dörtlükte kafiye olarak kullanmak istediðimiz kelimeyi türeterek,bir çok benzer kelime elde etmeliyiz. Kelimeleri türetirken, birçok uyak kelime bulmalýyýz. Türettiðimiz kelimelerin kök kýmýný esas almalýyýz. Kelimenin ekini kafiye olarak almaya çalýþýr, kafiye olmaz, redif olur. Redifle þiir yazılmaz.

-Ayak kelimemiz 'taþlar' olsun. Bu kelimenin uyaklarýný bulmaya çalýþalım: 'taþlar, baþlar,yaþlar,haþlar,iþler,düþler,diþler,fiþler,' þeklinde çoðaltýlabilir. Bu uyakları anlamlarýna göre uygun yerlere yerleþtirebiliriz.

-Yedi hecelik þiirlerde mýsrarlardaki hece sayýları 4+3 þeklinde olmalıdır. Yani bir mýsradaki ilk virgüle kadar 4 hece, virgülden sonrakiler 3 hece þeklinde toplam 7 hece olmalıdır. Bu þekilde þiir daha vurgulu, akýcý olur. Bu durumda þiiri okurken, aksaklýk veya topallama olmayacaktır.

-Yine 8'lik þiirde; 4+4, 9'lukda; 5+4, 10'lukda; 5+5, 11'likde; 6+5, 12'likde; 6+6, 14'lükde; 7+7 þeklinde olursa þiir çok akýcý ve mükemmel olur.

Örnek:

Mahzun gözlerinde, biriken yaþlar.

Sýlayý andýkça, akmađa baþlar...

Yatađýn topraklýr, yastýđýn taþlar,

Gözlerin uykuya, doymaz mehmedim...

A.Karakoç'un bu 11'lik þiirinde görüyoruz ki, mýsrarlar 6+5 þeklinde yazýlmýþtır.

-Koþmalarda ilk dörtlük (abab veya abcb veya abba) þeklinde yazýlabilir. Diðer dörtlüklerde (aaab, abab, aacb) þeklinde olabilir. dörtlükde þair Mahlas'ýný (Takma adýný) veya gerçek adýný kullanarak þiiri tamamlar.

Örnek:

Ellerin yurdunda çiçek açarken,-a
Bizim ile kar geliyor gardabým...-b
Bu hududu kimler çizmiş gönlüme? -c
Dar geliyor, dar geliyor gardabým...-b

Gazel olmuş sýra sýra söđütler,-a
Dađ ardýnda unutulmuş yiđitler.-a
Hürriyete seymen giden þehitler,-a
Ýki gidip, bir geliyor gardabým..-b

A.Karakoç'un 'Kara Haber' þiirinden bir örnek verdik. Diđer dörtlükler de ikinci dörtlük gibi, (aaab) olmalıydýr..

-Horyatlar Cinaslý Kafiye ile yazýlýr. Yazýlýþý aynı, anlamý farklı olan sözcüklerden oluşan kafiyeye Cinaslý denilmektedir. Horyat genellikle 7 ve 8'lik hece vezinleri ile yazýlýrlar. Azeri Musýkisinde Horyat'a çok yer verilir. Cinaslý kafiyelere çok rastlanýr.

Örnek:

Yazmalýmsýn, yazmalým.

Kalemi al yazmalým.

Neden bana gücendin?

Küstün mü Alyazmalým?

Bana ait olan bu Horyat (aaba) þeklinde yazýlmýþtır. Antolojimde 'Öđretmenim' ve 'Sýzlar' þiirleri buna örnek sayýlabilirler...

-Rubai, Arapça Erbea(dört) kökünden gelir ve dörtlük denilmiþtir.(aaab, aaaa, aaba) þeklinde yazýlýr.

Örnek:

Taht kurmak ister isen gönüllerde; -a

Sözünü esirgeme dudaklardan...-b

Taht kurmak ister isen anýlarda; -a

Gözünü esirgeme budaklardan...-b

Bu örnekleri çođaltabiliriz...

b) Serbest þiir:

-Üyesi olduđum Antolojide þair arkadaşların ekseriyetinin Serbest þiire yöneldiklerini görüyorum. Bu iþin kolayýna kaçmak oluyorsa aslýnda. Ancak serbest þiirin de mükemmel olabilmesi için, üstadların þiirlerinden faydalanabiliriz. Bayrak þairinin Bayrak þiirinden bir örnek verelim ve serbest þiir yazmak isteyenlerin bu tarzý örnek almalarını arzu ederiz:

Ey mavi göklerin beyaz ve kýzýl süsü,--a
Kýz kardeþimin gelinliđi, Þehidimin son örtüsü,-a
İþý ýþýk, dalga, dalga bayrađým,---b
Senin destanýný okudum, senin destanýný yazacađým...b

Sana benim gözümle bakmayanýn,-a
Mezarýný kazacađým.--b
Seni selamlamadan uçan kupa-a
Yuvasýný bozacađým...-b

Bu serbest þiirdeki bazı dörtlükler (aabc, aabb, abab, abcabc) þeklinde kafiyeli olabilmektedirler. Bu örnekleri çođaltabiliriz. Dörtlüklere bađlý kalmadan daha fazla mýsra ile þiir yazýlabilir, ancak kafiyeden vazgeçilmemelidir.

Nice þiirlere...

Mehmet Demir Atmalı

Kaynak:

<http://www.antoloji.com/siir-nasil-yazilir-2-siiri/>

HAYATI (1961)

1961 yılında Gaziantep'in İslahiye(simdi Nurdagi) İlçesine bağli ATMALI Köyünde doğdu. Atmalı Asiretine bağli Karahasanusadı Oymagından, Malatya/Dogansehir 1750 doğumlu Osman TARGAN'ın torunu ve Antep Harbinde Þehit düþen Molla KARAYILAN'ın akrabasıdır. İlk Okulu köyde bitirdi. 1970-75 arasında Gaziantep, Osmaniye Imam Hatip, 76-77 de Osmaniye ve İslahiye Liselerinde okuduktan sonra mezun oldu. Aynı yıl Gaziantep Eğitim Entitüsüne girdi, siyasi olaylardan okul süresiz kapandı.

1977-78 ve 1985-90 yılları arasında Güneydogubirlik'te İdarecilik yaptı. 1978-80 arası Askerliğini bitirdi. Gaziantep'te diğer Türkmen Derneklerini birleştirmek(Kizıklar, Karakeçili Albayramlar, Çepniler, Risvanlar, Karakuzulular, Atmalı, Musabeyliler, Çakallı, Berekatli, İfrazlı, Hamadlı, Bayındır, Torun, Beydili) için Türkmenler Derneği'nin Yönetim Kurulunda bulundu. Yaklasık

20 yil ticaretle ugrasti, Insaat Malzemesi satisi, Canli Hayvan İhracati, Pis Su Borusu ve Deterjan imalati yapti. 1977-2006 yillari arasinda Amatör Gazetecilik yapti, Anadolu Üniversitesi Basın ve Halkla İlişkiler bölümünü bitirdi. Ortadogu ve Büyük Kurultay Gazetelerinin Gaziantep Bölge Temsilciliklerini yürüttü. Ulusal ve Mahalli Gazetelerde (Türkiyem, Sancak ve Amerika'da çıkan Orhun Dergisi, Ortadogu, Büyük Kurultay, Milliyetçi Çizgi, Mahalli Expres, Kurtulus, Bugün, Yeni, Güney Anadolu, Güneş, Türkiyem ve Günaydin Gazeteleri) araştırma, makale ve siirleri yayinlandi. Radyo Hilal'i kurdu, canlı 'Kizil Elma' programini iki yil kadar yürüttü. Hisar Tv., GRT ve Tv.27'de birçok Açık Oturumlarda bulundu, Bir Programlari yapti. Siirleri bulunan yazarin 'Cimik ile Memik, Körün kamburu, Peri Ali ve Cemile'nin Katili Kim' adli Romanlari henüz yayinlanamamistir. 'Antep Harbi ve Molla Karayilan, Tarih Kültür ve Folklorü İle Atmalı Asireti, Kurtça Konusan Kavimler ve Ne Mutlu Türküm Diyene' adinda yazmis oldugu kitaplari yayinlanmak üzeredir. Halen Kuvva-i Milliye Gaziler Dernegi 2.Baskani olan ve Gaziantep'te bir Dershannede Halkla İlişkiler Müdürlüğünü yürüten Arastirmaci Gazeteci-Yazar Mehmet Demir ATMALI, çýðlýkla dođdu, emekledi, yürüdü, büyüdü, yokuşu týrmandý, zirveye vardý, gönlündeki tahta oturamadý ve satýldý, yarýpý kaybımdı inibe geçti, menzile varmak üzere, orada son noktayı koyacak, ve bir daha dönmemek üzere her peye veda edecek... Bu seferlik olmadý diyor. Eđer bir daha dönerse.... Yapacađýný biliyor...

Kaynak

<http://www.antoloji.com/mehmet-demir-atmali/hayati/>